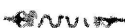

Καὶ ἓνα ἔργον καλλιτεχνικόν, ἔχον ὅμως τὴν ἐμπορικὴν, ὡς βᾶτιν καὶ σκοπόν, ἐπιχειρήσιν—διότι ὁ ἀληθὴς ἀπώστολος μιᾶς τοιαύτης ιδέας, κύριε Χάρη Ἡμερινέ, ὄχι μὲ μίαν πλουτοκρατικὴν, ἀλλὰ μὲ μίαν λαϊκὴν, μὲ μίαν πάνδημον συνάνθρωποις ἀρχίζει τὸ κήρυμά του—ἓνα ἔργο, λέγω, μὲ τὸν ἀρνητικώτερον αὐτὸν κάθε εὐγενοῦς ιδέας συντελεστήν, καὶ μὲ τὴν ἐσφαλμένην του κρίσιν, δὲν προσθέτει τίποτε εἰς ὅ,τι λέγεται Ὡδή, εἰς ὅ,τι λέγεται Ἰδανικὸν ἐνὸς Ἑθνους.

Μὲ ὅλην τὴν δυνάτην ἐκτίμησιν

Γεωργ. Ἀξιώτης.

ΜΙΑ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Ὁ κ. Παλαμᾶς εἰς τὸ περὶ Δροσίνῃ ἄρθρον του, (Κριτικῆς ταῦχος δεύτερον) ἀποφαίνεται ὅτι, ἓνα ἀπὸ τὰ καθήκοντα τῆς κριτικῆς, ἀπὸ τὰ χρέη, ὅπως λέγει, — καὶ εἶνα τόσα πολλά τὰ χρέη τῆς μεγαλομανοῦς αὐτῆς γερωντοκóρης, — εἶνα καὶ τὸ κρίμασμα, ὄχι αὐτῆς τῆς ἰδίας, ἀλλὰ μιᾶς ἐτι κ ἐττας ἐπὶ τοῦ ἐκείνῃ θύματος τῆς.

Ἡ κ. Οὐμπέρ δὲν ἐσοφίσθη ποτὲ παρόμοιον ἐξευτελισμὸν διὰ τοὺς δαναιστὰς τῆς. Ἡ παλαιὰ αὐτὴ ρέα — πῶς νὰ ὀνομάσωμεν ἄλλοιῶς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς κριτικῆς : — εἰς οὐρανὸν καὶ αὐτόν. Μπράβο τῆς ! Ἄς εἶνε καλὰ καὶ πολλὰ τὰ ἔτη τῆς !

Ὁ κ. Δροσίνης, λοιπόν, εἶνε τὸ θῦμα τὴν φορὰν αὐτὴν τοῦ τοιοῦτου κριτικοῦ τερτίπιου, καὶ εἶνε πραγματικῶς ἄξιον θῦμα.

Μία καρτέλα εἰς ἓνα τυπλὸν — διὰ νὰ ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο — καὶ εἰς αὐτὴν μὲ τὸν θεόν, διὰ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν διαβατῶν, καὶ ὁ κ. Δροσίνης μὲ τὸ τελευταῖον του δυστύχημα — τὴν ἔκδοσιν τῆς Γαλήνης, — εἶνε ἄξιος παντός ἐλέου.

Εὐτυχῶς δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον καὶ μὲ τὸν δικὸν μας ποιητὴν — τὸν ποιητὴν τῶν Σημάντρων—μίαν ταπεινὴν — ὑπὸ τὴν καλὴν τῆς σημασίαν ἢ λέξιν — καὶ ἔνευ τυπογραφικῶν ἀξιώσεων συλλογὴν, — διὰ τὸν ὅποιον βέβαια τὸ παρὸν σημείωμα κάθε ἄλλο, παρὰ ἐπὶ αὐτῇ εἰς τὴν ἐλεγχμονος καρτέλας.

Ἄλλως τε ἡμεῖς δὲν ἐπαγγελλόμεθα μηδὲ τὸν κριτικὸν καὶν.

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἰωαννίδου μᾶς ἔκαμε μίαν ἐντύπωσιν, καὶ τὴν προσωπικὴν γνώμην μας ἐπιχειροῦμεν ἐδῶ νὰ διατυπώσωμεν χωρὶς ἀξιωματικᾶς ἀξιώσεως καὶ χωρὶς τὴν αὐταρξίαν μεγαθύμου πατροναρίσματος.

Τὰ Σήματα, ἀντιστάτως μὴ οὕτως ἰσχυρῆς, τὰ ἐδιαβάσαμεν ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ μόνῃ. Ὑπογραμμίσσαμεν τὸ ἰσχυρᾶς, διότι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κάποια ἀντίστασις ἐπὶ τῇ χθὲς εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀντίστασις μάλιστα ὄχι εὐκαταφρόνητος.

Αἱ Γοητεῖαι καὶ τὰ Ρόδα τῆς ἀγάπης, δὲν ἦσαν χωρὶς διαβολικὰς μαγανείας ἐκείνας καὶ χωρὶς ἀγριόκαθα αὐτὰ, ὅπως καὶ τὰ Ψηλὰ καὶ τὰ Ὀλόγυρα, κατόπιν, δὲν εἶνε ἄκοπα, οὐδ' ἀκίνδυνα ἀκροατήματα, ἐν μέσῳ νυκτὸς μάλιστα, ἀλλὰ μπροστὰ στίς ὥρας καὶ στίς Νεκρὲς ἀγάπης καὶ στὰ Ὁρατὰ καὶ Ἀόρατα, τοὺς ἄλλους αὐτοὺς ὑποτίλους τῶν Σημάντρων, αἱ ἀντιτάσεις, παύουν καὶ ἡ ἀποζημίωσις εἶνε ἱκανοποιητικὴ, τὴν γραμμῶντων ὀφείλει.

Λίγα ποιήματα — γράφει ὁ κ. Παλαμάς εἰς τὰ πρὸς Δροσίνην — θυμῶναι νὰ διαβάσῃ τόσον μουσικὰ καὶ εἰκονικὰ (!) καὶ λαχταριστὰ (!) (αὕτῃ εἶνε ἡ ρητωρική τῆς δημοτικῆς γλώσσας) σὲ δεκαπεντασύλλαβους ἔμοια καλοδετιούς καὶ λαμπρούς. εἰν τοῖς δεκαπεντασύλλαβους τοῦ Δροσίνῃ. Ὑποθέτω ὅτι ἀπὸ τῆν πάντα αὕτῃ εἶνε καὶ αἱ δεκαπεντασύλλαβοι τοῦ Πολέμη. Ὑποθέτω καὶ τὸ θαυματικὸν ἔκθερ ποῦ ἔγραψεν αὐτὸς περὶ Δροσίνῃ, εἰς τῆν «Ἑστία» ἂν ἐνθυμοῦμαι καλὰ. Τὸ ἱερμονεῖ ὁμοίως καὶ ἡ Σελήνη τοῦ κ. Ἰωαννιδῆ καὶ ἄλλα ποιήματα δὲν εἶνε στὸ δεκαπεντασύλλαβον τοῦ ποιητοῦ ποῦ πεπεισμένοι εἰν. Παλαμάς καὶ ποῦ θαυμάζει ὁ Πολέμης.

Εἶνε στὸ δεκαπεντασύλλαβον ποῦ ἀγαπῶ ἐγώ, καὶ τὸν ἀποῖον ἀγαπῶ ὅχι διότι εἶνε δεκαπεντασύλλαβος ἀλλὰ διότι ἔτυχεν νὰ εἶναι, ἂν πραγματικῶς εἶνε τίποτε — Παρῶμαι τώρα νὰ μετρῶ συλλαβάς. ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ στ' αὐτὴ μου ὁ στίχος, νὰ εἶναι μέτρο. — Διὰ τοῦτο, νὰ ἐξηγουμαι καλῆτερα, ἀγαπῶ καὶ αὐτόν — τὸν δεκαπεντασύλλαβον στίχον, — ὅπως ἀγαπῶ καὶ στίχον, ὅταν δι' αὐτοῦ ἡ ἔκφρασις εἶναι ποιητικὴ, χωρὶς νὰ θρῆσκῃ στὰ μέτρα λαχταρισματα καὶ κανόνας, καλὰ ἔμματα, καὶ καλὰ λυτῖματα. Παραθέτω εἰς πιστοποίησιν καὶ τὸ δὲν ἱερμονεῖ καὶ τῇ Σελήνῃ.

Δέ λησμονῶ.

— Παιδί μου, τὸ ἀφριστὸ κρασί, ποῦ με ἀργυρὸν κρητάρῃ
 εἰς τῆς νειότης τὸ ξεφάντωμα σκέρασαν ἡ Μοῖρα
 ἦταν ἀπ' τὸ αἷμα τῶν λωτῶν κέχει διπλὴ τὰ χάρι :

Ξεχνῶς τὰ πάντα, ὄντας τὸ πιθῆς, καὶ ἀντρίκειν εἰς τὰ λειοντάρη.

«Τώρα πῶς κλαῖς, τοῦ φίλτρου μου τραγοῦδι, εἰς τὸ σκοτάδι :

Ἀχ! καὶ ἦπιες τόσο ἀχόρταγα... Ἀλλὰ σὲ βλέπω ἀκόμα
 νεκρὸς ἀγάπες νὰ τρυγῆς εἰς τοῦ Χάρου τὸ λειβάδι

με τρικυμία εἰς τὸ μέτωπο, με μαύρη αὐγὴ σιδερίσμα... »

— Σύρε, μανούλα μου, καὶ εἰπὲς τῆς Μοῖρας μου πῶς με εἶδες
 νὰ κυνηγῶ βρυκόλακες τῇ νύχτῃ κέφοράνης...

Εἶνε ἄνθη μου, δὲν τές ξεχνῶ τές ὀρφανές μου ἐλπίδες,
 καὶ ἂν μου κερᾷ ὁλόκληρο τὸν ποταμὸ τῆς Λέπης.

Σελήνη.

Προφῆς ἀκόμα ἐλυώσανε τὰ μυρωμένα μου φιλιά,
 ἔσαν Ἀπριλιοῦ δροσοβολιά ἔστάχνωτα μάγουλά σου,
 καὶ ὑπνωτισμένος σοῦ ἀπλῶνα τῇ φλογισμένῃ μου ἀγκαλιά
 νὰ κυλισθοῦν τὰ δάκρυά σου καὶ τὰ γλυκόγελά σου.

Καὶ ἀπ' τὸ γλαρὸ παλάτι σου, φεγγομαλλοῦσα κοπελιά,
 ἔξεθύλλιζες εἰς τὸν ἴσκιον μου τὰ κρινοστέφανά σου
 καὶ ὅλο ἐγλυστρυφῶδες ἱλαρὸν ἔτῃν ἀσημένια σιγαλιά,
 ποῖος ξέρει ἔσὲ ποῖα θάλασσα νὰ λούσης τὰ μαλλιά σου.

Προφῆς ἀκόμα ἐρράντιζες ὅλην τὴν γλῶσσαν στολιά-στολιά
 με παρθενιάς λαμπυρισμούς... Καὶ τώρα - ὦ, συμφῶρά σου!
 οδυρμένη ἐπρόβαλες μορφὴν νὰ ἰδῆς εἰς τῆς φρίκης τῇ σπηλιά
 ποῖος ἀγρίος ὄρνις ῥούφηξε τὴν λαγαρὴν ὡμορφιά σου.

Εἶνε καλοδετιμένοι αὗτοι οἱ στίχοι : Δὲν εἶνε ; Εἶνε λαχταριστοί ; Δὲν εἶνε ; Εἶνε εἰσωνυκοί ; Δὲν ξέρω. Εἶνε ποιητικοί.

Ὅπως εἶνε τέτοιοι καὶ οἱ παρακίτου, οἱ ὅποῃ βέβαια δὲν εἶνε δσκαπεντατύλλαροι.

Μὲ γαλάζια ὄνειράτα καὶ χρυσὸς ἐλπίδες

Ὡραῖον πύργον ἔχτιδα στὴν ἀκρογιαλιά,

Κ' ἦρθαν καὶ τὴν πλούμισαν λαγαρὲς ἀχτίδες

Κ' ἦρθαν καὶ τὸν μάγεψαν ξώτικα πουλιά.

Μ' ἕναν πόθο ἀθάνατο στοῦ γιालοῦ τὴν ἀκρῖα

Ὡραῖον πύργον ἔχτιδα, τώρα ὦ συμφορά !

Ἐρμος στὰ θεμέλια του χύνω μαῦρα δάκρυα

Μ' ἄρπαξε τὸν πύργον μου ἡ θυρονεριά.

Τέτοιοι στίχοι εἶνε ἄρκετοὶ στὸ βιβλιαράκι τοῦ κ. Ἰωαννίδη — τοῦ ὁποίου τὸ μόνον ἐλάττωμα εἶνε ὅτι μπορούσε νὰ περιέχῃ ὀλιγώτερα ποιήματα — τοὺς ὁποίους ὅμως δὲν μπορῶ νὰ παραθέσω. Ἄλλως δὲν ἐφαντασθῆκα ποτὲ νὰ κρεμάσω — καθὼς καὶ στή-
ἀρχὴ γράφω — καρτέλα στὸ λαμπρὸ τοῦ ποιητοῦ τῶν Σημάντρων ὁ κ. Ἰωαννίδης καθ' ἣ-
μῆς δὲν εἶνε ὅμμα εἰκονικῶν καὶ λαχταριστῶν στίχων, καλῶδετων καὶ διαλεχτῶν, μετρι-
μένων καὶ χτυπητῶν. — ὅπως εἶνε ὁ Δροσίνης διὰ τὸν κ. Παλαμῆν, οὐδ' ἐξῆλθεν, ὅπως ὁ
Δροσίνης πάλι κατὰ τὸν κ. Παλαμῆν, ἐπίσης, νικητὴς τροπαιοῦχος ἀπὸ τὸ σιδηροδαμένον πα-
ράθυρο, ὅχι κανεὶς κατέργου, ἀλλὰ τοῦ συνέττου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν ἴδιον κριτικόν, ἔχει
τὰ αὐτὰ με τὰς φυλακὰς βασανιστήρια : χειροπέδας καὶ ἀλυσίδες βαρεῖς.

Ὁ ποιητὴς τῶν Σημάντρων οὔτε Κουταλιανὸς εἶνε, οὔτε ταχυδακτυλουργὸς τοῦ σκοπι-
νοῦ θαλάμου, εἶνε τραγουδιστὴς εἰλικρινὴς καὶ αὐτόματος μόνον.

Μ. Μαλακάσης.

Δ' ΕΝΑ ΑΡΘΡΟΝ

Ὁ κ. Παῦλος Νιρβάνας, μίχ ἀπὸ τὰς ὀλίγας σοβαρὰς εἰς τὴν κριτικὴν καὶ
εἰς τὴν φιλολογίαν φυσιογνωμίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ «Κριτικὴ» στηρίζει καὶ ἡ
στηρίξη εἰς τὸ μέλλον τὸ ἔργον της καὶ τὴν δυνάμιν της, ὡς γνωστὸν ἐδῆμοσι-
ευσε πρό τινος εἰς τὸ περιοδικὸν τὰ «Παναθηναϊκὰ» ἄρθρον κριτικὸν εἰς ἄφορμὰς
μῆς ἐσχάτως ἐκδοθείσης ποιητικῆς συλλογῆς γνωστοῦ Ἑλλήνου ποιητοῦ.

Ὅσοι ἔτυχε ν' ἀναγνώσουν τὸ ρηθὲν ἄρθρον, οὐδέποτε, οὔτε κἂν ἐφκντάσθη-
σαν, οὔτε ἠδύναντο, οὔτε εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ φκντάσθουν, ὅτι εἰς αὐτὸ δὲν ἐ-
φκνη εἰλικρινή; ὁ γράψας Μόνον ὁ κ. Νικόλαος Ἐπισκοπίπουλος διὰ μῆς χρο-
νογραφικῆς κριτικῆς εἰς τὸ «Νέον Ἄστυ» προσεπέκθινε μὲ πᾶν μέσον νὰ ἀρνηθῇ
εἰς τὸν κ. Νιρβάνην εἰλικρινεῖν φρονήματος, προστρέγων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον
εἰς μερικὰ ἀχαρκατήριτα ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν περιττὸν καὶ νὰ
ἀναφέρωμεν.